

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE W KLASIE ÓSMEJ

PODSTAWA PRAWNA I ZAŁOŻENIA DOKUMENTU

Wymagania edukacyjne z wiedzy o społeczeństwie dla klasy ósmej roku szkolnym 2026/2027 opracowano na podstawie dotychczasowej podstawy programowej określonej w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, ((Dz. U. z 2017 r.poz. 356, z późn. zm.)), w brzmieniu uwzględniającym zmiany wprowadzone rozporządzeniem Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 996). Zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. dotychczasową podstawę programową stosuje się w roku szkolnym 2026/2027 w klasach V–VIII szkoły podstawowej.

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE

KLASA VIII

Uczeń:

- 1) wyjaśnia, dlaczego człowiek jest istotą społeczną, rozpoznaje podstawowe potrzeby społeczne i znaczenie więzi z innymi ludźmi;
- 2) charakteryzuje grupy społeczne, rozpoznaje role społeczne i zasady współpracy w grupie oraz wyjaśnia korzyści wynikające ze współdziałania;
- 3) rozpoznaje sytuacje wymagające podejmowania decyzji indywidualnych i grupowych oraz stosuje podstawowe sposoby wspólnego podejmowania decyzji;
- 4) rozpoznaje zachowania asertywne, agresywne i uległe oraz potrafi właściwie reagować w trudnych sytuacjach społecznych;
- 5) wyjaśnia przyczyny konfliktów i przedstawia sposoby ich rozwiązywania, w tym negocjacje, mediacje i kompromis;
- 6) stosuje podstawowe zasady skutecznej komunikacji, potrafi przedstawić własne zdanie, argumentować i dokonać prostej autoprezentacji;
- 7) charakteryzuje rodzinę jako grupę społeczną, wyjaśnia jej funkcje oraz prawa i obowiązki jej członków;
- 8) wyjaśnia zasady funkcjonowania gospodarstwa domowego, rozpoznaje źródła dochodów i rodzaje wydatków oraz potrafi zaplanować prosty budżet;
- 9) przedstawia funkcje szkoły, zasady działania samorządu uczniowskiego oraz prawa i obowiązki ucznia;
- 10) rozpoznaje sytuacje naruszania praw ucznia i wskazuje sposoby dochodzenia swoich praw;
- 11) wyjaśnia znaczenie edukacji i pracy w życiu człowieka oraz rozpoznaje podstawowe zależności między wykształceniem, kwalifikacjami i rynkiem pracy.
- 12) wyjaśnia znaczenie godności człowieka jako źródła praw i wolności oraz zna

podstawowe cechy praw człowieka;

13) odróżnia prawa od wolności i rozpoznaje podstawowe prawa osobiste, polityczne, socjalne i kulturalne;

14) zna podstawowe prawa dziecka i potrafi wskazać przykłady ich przestrzegania oraz naruszania;

15) wyjaśnia rolę Rzecznika Praw Dziecka, Rzecznika Praw Obywatelskich oraz wybranych organizacji zajmujących się ochroną praw człowieka;

16) uzasadnia potrzebę ochrony praw człowieka i przeciwstawiania się dyskryminacji, nietolerancji i przemocy;

17) rozpoznaje przemoc fizyczną, psychiczną, werbalną i cyberprzemoc oraz wie, gdzie i w jaki sposób szukać pomocy;

18) przedstawia korzyści i zagrożenia związane z korzystaniem z internetu oraz zna zasady bezpiecznego i odpowiedzialnego zachowania w sieci;

19) wyjaśnia podstawowe zasady odpowiedzialności nieletnich za czyny zabronione;

20) zna podstawowe uprawnienia policji i innych służb porządkowych oraz prawa obywatela w kontakcie z tymi służbami.

21) wyjaśnia istotę samorządu terytorialnego i znaczenie samorządności w życiu społecznym;

22) zna podstawowe zadania gminy, powiatu i województwa oraz rozróżnia ich organy stanowiące i wykonawcze;

23) wyjaśnia, w jaki sposób wybierane są władze samorządowe i jakie mają najważniejsze kompetencje;

24) wskazuje, gdzie można załatwić podstawowe sprawy urzędowe i potrafi korzystać z prostych procedur administracyjnych;

25) wyszukuje i przedstawia informacje dotyczące swojej gminy, powiatu i województwa, w tym ich władz, instytucji, wydarzeń i problemów;

26) rozpoznaje wybrane problemy społeczności lokalnej i regionalnej oraz proponuje możliwe sposoby ich rozwiązania;

27) przedstawia formy wpływania mieszkańców na decyzje władz samorządowych, w tym konsultacje, inicjatywy lokalne, budżet obywatelski i młodzieżowe rady;

28) zna wybrane tradycje, zwyczaje i elementy dziedzictwa własnej społeczności lokalnej i regionalnej.

29) wyjaśnia pojęcia: naród, ojczyzna, narodowość, obywatelstwo i tożsamość oraz dostrzega różnice między nimi;

30) wyjaśnia, co łączy człowieka z ojczyzną i wspólnotą narodową oraz rozpoznaje różne wymiary tożsamości: lokalnej, regionalnej, narodowej, obywatelskiej i europejskiej;

31) zna podstawowe zasady nabywania obywatelstwa polskiego oraz konstytucyjne obowiązki obywatela;

32) rozpoznaje symbole Rzeczypospolitej Polskiej i wyjaśnia znaczenie postawy patriotycznej we współczesnym świecie;

33) zna mieszkające w Polsce mniejszości narodowe i etniczne, grupę posługującą się językiem regionalnym oraz podstawowe prawa przysługujące mniejszościom;

- 34) wyjaśnia pojęcia migracja, emigracja, imigracja i uchodźstwo oraz dostrzega społeczne skutki migracji;
- 35) rozpoznaje przejawy stereotypów, uprzedzeń, ksenofobii, rasizmu, szowinizmu i antysemityzmu oraz uzasadnia potrzebę przeciwstawiania się tym zjawiskom;
- 36) uzasadnia znaczenie tolerancji, odpowiedzialności, solidarności, troski o dobro wspólne i odwagi cywilnej w życiu społecznym.
- 37) wyjaśnia podstawowe cechy i funkcje państwa oraz rozumie znaczenie demokracji i suwerenności narodu;
- 38) zna podstawowe zasady ustrojowe Rzeczypospolitej Polskiej, w tym konstytucjonalizm, państwo prawa, pluralizm polityczny, republikańską formę rządu i trójpodział władzy;
- 39) wyjaśnia znaczenie Konstytucji RP, zna jej szczególną rolę w systemie prawa i potrafi wyszukać w niej informacje dotyczące wybranych zagadnień;
- 40) wyjaśnia zasady wyborów parlamentarnych oraz zna skład, sposób działania i najważniejsze kompetencje Sejmu i Senatu;
- 41) zna sposób wyboru i podstawowe kompetencje Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
- 42) wyjaśnia rolę Rady Ministrów i Prezesa Rady Ministrów oraz wskazuje przykłady wpływu decyzji rządu na codzienne życie obywateli;
- 43) wyjaśnia znaczenie niezależności sądów, niezawisłości sędziów i dwuinstancyjności postępowania sądowego oraz zna podstawową rolę sądów i trybunałów;
- 44) wyjaśnia rolę partii politycznych i zasadę pluralizmu politycznego oraz potrafi wyszukiwać informacje o działalności partii i instytucji publicznych;
- 45) przedstawia znaczenie społeczeństwa obywatelskiego, zna cele i formy działania organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, fundacji i wolontariatu;
- 46) wskazuje różne formy aktywności obywatelskiej i wpływania obywateli na życie publiczne oraz wyjaśnia znaczenie przestrzegania zasad etycznych w działalności publicznej;
- 47) przedstawia funkcje i rodzaje środków masowego przekazu oraz wyjaśnia ich znaczenie dla wolności słowa i życia publicznego;
- 48) odróżnia fakty od opinii i komentarzy, ocenia wiarygodność informacji oraz rozumie znaczenie rzetelności dziennikarskiej;
- 49) wyjaśnia znaczenie opinii publicznej, odczytuje proste wyniki badań opinii i analizuje cele wybranych kampanii społecznych.
- 50) wyjaśnia znaczenie współpracy międzynarodowej i zna podstawowe cele działania Organizacji Narodów Zjednoczonych;
- 51) zna cele i podstawowe zasady działania NATO oraz wyjaśnia znaczenie członkostwa Polski w tej organizacji;
- 52) przedstawia podstawowe cele i zasady działania Unii Europejskiej oraz najważniejsze korzyści wynikające z członkostwa Polski w UE;
- 53) wyjaśnia, na czym polega udział Polski w ONZ, NATO i Unii Europejskiej;

54) potrafi wskazać przykłady wykorzystania funduszy Unii Europejskiej w swojej gminie lub regionie;

55) rozpoznaje wybrane problemy współczesnego świata, m.in. konflikty zbrojne, ubóstwo, migracje, nierówności społeczne i zagrożenia dla praw człowieka;

56) formułuje własne stanowisko w wybranych sprawach międzynarodowych i społecznych oraz rozważa możliwe sposoby działania na rzecz poprawy sytuacji innych ludzi.

WARUNKI I SPOSÓB OCENIANIA WEWNĄTRZSZKOLNEGO UCZNIÓW

Warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego uczniów znajdują się w Rozdziale 7 „Warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego uczniów” § 65 Statutu Szkoły Podstawowej nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi im. Bolesława Chrobrego w Kołobrzegu.

Opracował zespół przedmiotowy nauczycieli wiedzy o społeczeństwie w składzie:

Ewelina Dudek-Rosiak, Agata Mikołajek, Teresa Urbańska.